

AVTALE

mellom

STATEN V/OLJE OG ENERGIDEPARTEMENTET

og

STATOIL ASA

**Samarbeid om håndtering av CO₂ på Mongstad –
("Gjennomføringsavtalen")**

Det er i dag den _____ 2006 inngått avtale ("Avtalen") mellom

Staten v/Olje og energidepartementet, postboks 8148 Dep, 0083 Oslo ("Staten")

og

Statoil ASA, 4035 Stavanger ("Statoil")

(Staten og Statoil er heretter samlet betegnet som "Partene")

med følgende innhold:

1 BAKGRUNN FOR AVTALEN OG FORMÅL

Statoil har søkt om konsesjon og utslipptillatelse for bygging av et gassfyrte kraftvarmeverk integrert i oljeraffineriet på Mongstad. Kraftvarmeverket skal fyres med gass fra prosesseringanlegget på Kollsnes og fyringsgass som dannes i raffineringprosessen i oljeraffineriet. Kraftvarmeverket vil ha installert effekt på inntil 350MW varme og 280 MW elektrisk kraft og er planlagt ferdigstilt ved årsskiftet 2009/2010 (Prosjektet er heretter betegnet som "Energiverk Mongstad").

Staten er av den oppfatning at en av hensyn til Norges internasjonale forpliktelser bør unngå nye store utslippkilder av CO₂ og at en med basis i Soria Moria erklæringen bør stimulere til utvikling og implementering av ny teknologi og løsninger for håndtering av CO₂.

Partene er enige om at det er behov for en stegvis utvikling frem mot et samlet CO₂-fangstanlegg på Mongstad, samt også en stegvis utvikling av teknologien for fangst av CO₂ for å redusere kostnader og risiko. Kun en koordinert og styrket satsing vil gjøre det mulig å fremskaffe kvalifisert teknologi innenfor realistiske tidsrammer. Med gjennomføring av Energiverk Mongstad prosjektet, vil Mongstad-anleggene være godt tilrettelagt for fremtidig fangst av CO₂.

Partene etablerer gjennom denne Avtalen de rettigheter og plikter som skal danne grunnlaget for bygging av fangstanlegg for CO₂ på Mongstad samt en målrettet og organisert utvikling av teknologiske og kommersielle løsninger for håndtering av CO₂.

Partene er gjensidig forpliktet til å gjennomføre denne Avtalen. Dersom begge Partene etter nærmere drøftelser kommer til at et videre samarbeid ikke lar seg gjennomføre, skal de søke å finne hensiktsmessige løsninger.

2 ETABLERING AV ET FØRSTE CO₂-FANGSTANLEGG OG MÅLRETTET UTVIKLING AV TEKNOLOGI ("STEG 1") PÅ MONGSTAD

Partene er enige om å etablere et teknologiselskap/-partnerskap ("Teknologiselskapet") som skal bygge et første fangstanlegg for CO₂ på Mongstad med kapasitet til å fange minst 100 000 tonn CO₂ pr. år ("Fangstanlegget"). Formålet med dette er todelt:

1. Identifisere, utvikle, teste og kvalifisere mulige teknologiske løsninger.
2. Redusere kostnadene og risikoen forbundet med bygging og drift av fullskala anlegg for CO₂-fangst.

Teknologiselskapet skal etableres etter følgende hovedprinsipper og forutsetninger:

- a) Teknologiselskapet skal eie og drive Fangstanlegget med henblikk på å kvalifisere og utvikle teknologi og løsninger for fangst av CO₂. Anvendelse av CO₂ for økt oljeutvinning er ikke omfattet fordi dette må løses i samarbeid med de aktuelle felteierne.
- b) Teknologiselskapet skal eies av Staten (eller den Staten utpeker) og Statoil med flere. Statoil forplikter seg til å gå inn som medeier i Teknologiselskapet med 20 %. Staten forplikter seg til å gå inn med de resterende 80%. Staten (eller den Staten utpeker) vil aktivt invitere andre selskaper som medeiere i Teknologiselskapet noe som vil redusere Statens andel i Teknologiselskapet tilsvarende.
- c) Teknologiselskapet skal ha en kapitalbase og driftsfinansiering som fastsettes av partene for å sikre en målrettet innsats på inntil 5 år som også omfatter utvikling og drift av Fangstanlegget.
- d) Det skal foretas en avklaring om og hvordan immaterielle rettigheter som måtte oppstå i Teknologiselskapet skal håndteres og gjøres tilgjengelig.
- e) Teknologiselskapet skal etableres i den selskapsform som eierne blir enige om.
- f) Statoil skal stille landanlegg og kompetanse til rådighet for Teknologiselskapet slik at en best mulig legger forholdene til rette for testing av teknologiske løsninger.
- g) Beslutninger i Teknologiselskapet skal foregå i henhold til normale gjennomførings- og beslutningsprosesser i industrien.
- h) Ved avvikling av Teknologiselskapet skal selskapets rettigheter og forpliktelser fordeles mellom dets aksjonærer i henhold til deres eierandeler på avviklingstidspunktet.

- i) Det forutsettes at det etableres en aksjonæravtale eller lignende for Teknologiselskapet, som fastsetter regler for god virksomhetsstyring og eiernes rettigheter og plikter.

Staten (eller den staten utpeker) har ansvar for etablering av en transport- og disponeringsløsning for CO₂ fra Fangstanlegget (STEG 1). En eventuell positiv verdi av fanget CO₂ fra Fangstanlegget (STEG 1) skal komme til fradrag i kostnadene for etablering av en transport- og disponeringsløsning.

Partene skal gjennomføre STEG 1 med følgende faser:

Fase 1: Lansering av Teknologiselskapet

Staten (eller den staten utpeker) vil invitere til deltagelse i Teknologiselskapet i løpet av 2006.

Fase 2: Utvikling av prosjektmål og definisjon av utbyggingskonsept

Teknologiselskapet eller dets aksjonærer/deltakere vil utvikle eierskaps- og bruksmodell, samt definere hensikt med Fangstanlegget, utvikle anleggskonseptet og definere gjennomføringsløp med tilhørende kostnader, tidsplan og risiki.

Fase 2 vil bli gjennomført i løpet av 2007 med antatt utbyggingsbeslutning innen utgangen av 2007.

Statoil vil parallelt med Fase 2 og i samarbeid med Teknologiselskapet iverksette arbeidet på Mongstad med å forberede de nødvendige modifikasjoner for at aktuelle tilknytningspunkter for fangst av minst 100 000 tonn CO₂ pr. år slik at disse kan installeres under planlagte revisjonsstanser.

Første steg CO₂-fangst skal settes i drift mest mulig samtidig med oppstart av kraftvarmeverket.

Fase 3: Bygging av Fangstanlegget

Teknologiselskapet vil gjennomføre detaljprosjektering, utbygging, uttesting og idriftssetting av Fangstanlegget.

Kostnadsdekning ved eventuelle overskridelser utover budsjett på investeringsbeslutningstidspunktet dekkes proporsjonalt av de industrielle deltakerne i prosjektet (ikke Staten).

Fase 4: Drift, teknologikvalifisering og teknologiutvikling

Teknologiselskapet vil drive Fangstanlegget og gjennomføre teknologikvalifisering og -utvikling etter vedtatt program.

3 OVERORDNET PLAN FOR MONGSTAD-ANLEGGENE ("MASTERPLAN")

Mongstad-raffineriet er en meget kompleks industribedrift hvor enhver nyinvestering har konsekvenser for resten av anlegget. Det er derfor viktig å utrede den fremgangsmåten som gir den mest effektive løsning for fremtidig fangst av CO₂.

Statoil forplikter seg, parallelt med gjennomføringen av STEG 1, til å utvikle en overordnet plan for fremtidig fangst av CO₂ på Mongstad ("Masterplanen").

Masterplanen skal omfatte følgende elementer:

- a) Gjennomføring av konseptstudier for aktuelle tekniske og kommersielle løsninger for CO₂-fangst. Videre må arealbehov, energibehov, behov for drifts- og vedlikeholdstjenester og HMS-løsninger avklares. Konseptstudiene vil også avklare behov for myndighetsbehandling.
- b) Identifikasjon av kilder for CO₂ som er aktuelle for fangst fra det eksisterende oljeraffineriet, kraftvarmeverket samt eventuelt fremtidige prosjekter.

Statoil skal ferdigstille Masterplanen for egen regning innen utgangen av 2008.

Statoil vil i løpet av arbeidet med Masterplanen planlegge og forberede installasjon av tilknytningspunkter for kraftvarmeverket, reformer og cracker-anlegget under aktuelle revisjonsstanser på Mongstad-anleggene slik at raffineriet klargjøres for gjennomføring av STEG 2 som definert nedenfor.

4 VIDERE ETABLERING AV CO₂-FANGSTANLEGG PÅ MONGSTAD-ANLEGGENE ("STEG 2")

Staten (eller den Staten utpeker) og Statoil skal utarbeide en avtale for gjennomføring av STEG 2 innen 1. kvartal 2009 ("Steg 2-avtalen"). Partene har som felles mål å etablere CO₂-løsninger innen utløpet av 2014 hensyn tatt til normal industripraksis for sikker og rasjonell gjennomføring av slike prosjekter. Formålet med utarbeidelse av "Steg 2-avtalen" er å få til reduserte kostnader for rensenanlegget og redusere den økonomiske risikoen knyttet til prosjektet.

Utarbeidelse av "Steg 2-avtalen" gjøres parallelt med STEG 1, på grunnlag av Masterplanen og den kunnskap som opparbeides ved utvikling av Fangstanlegget, samt basert på Statens avklaringer i forhold til statsstøtte- og konkurranseregelverket, OSPAR/London-konvensjonene og status for Halten CO₂-prosjektet. Denne gjennomføringsavtalen vil blant annet dekke finansiering, risikodeling, gjennomføring, organisering, selskapsstrukturer og kommersielle modeller for videre etablering av anlegg for fangst av CO₂ fra kraftvarmeverket og eventuelt andre anlegg på Mongstad.

Staten vil kunne benytte uavhengig ekspertise i vurderingen av investeringsanslagene. Investeringsestimater skal være basert på innhentede tilbud og forøvrig være bygget opp i henhold til normal industripraksis inklusive kostnader som ikke er inkludert i tilbud. Dette vil normalt være kostnader for prosjektering, anskaffelser, prosjektledelse og –styring, byggeplassledelse, HMS- og myndighetskoordinering, øvrig lokalt personell, bruk av fasiliteter, tjenester og ”utilities”, samt tillegg for vekst og uforutsett (contingency) som står i rimelig forhold til risiko og usikkerhet på beslutningspunktet.

Investeringsbeslutning skal tas i løpet av 2012. Utviklingskostnader i STEG 2 inngår som en del av investeringskostnadene i henhold til etablert industripraksis. Partene er enige om at det skal velges en gjennomføringsstrategi som minimerer risiko.

Teknologiselskapet skal etter nærmere avtale stille kvalifiserte teknologiske og kommersielle løsninger til disposisjon for etableringen av gjennomføringsplanen.

Partene er enige om at bygging av fremtidige CO₂-fangstanlegg ikke skal forverre raffineriets internasjonale konkurranseposisjon. Derfor skal følgende hovedprinsipp være gjeldende for STEG 2:

- Statoil skal dekke kostnader tilsvarende selskapets alternative CO₂-kostnader dersom de ikke hadde gjennomført CO₂-håndtering (CO₂-kostnader tilsvarende annen konkurranseutsatt norsk industri). Staten skal dekke investerings- og driftskostnader for STEG 2 av fangstanlegget samt transport- og disponeringskostnader utover det som dekkes av Statoils bidrag. En eventuell positiv verdi av CO₂ i en verdikjede skal komme til fradrag i Statens kostnader.
- Statoil skal dekke 100 % av eventuelle overskridelser for investeringskostnadene i STEG 2 av CO₂-håndteringsanlegget utover budsjettanslag på tidspunktet for investeringsbeslutning. Statens kostnadsdekning skal være basert på budsjetterte anslag (slik at avvik fra anslåtte driftskostnader dekkes fullt ut av Statoil). Eventuelle økninger i driftskostnadene som følger av eksogene faktorer (for eksempel endring i gasspris) skal likevel dekkes av Staten.
- Kostnader som følger av myndighetspålagte endringer som har konsekvenser for gjennomføringen av investeringsbeslutningen dekkes av Staten.

5 BETINGELSE - BORTFALL

Effektivering av Avtalen er betinget av at Statoil får de myndighetsgodkjenninger som er nødvendige for å igangsette arbeidet med kraftvarmeverket på Mongstad.

6 OPPSIGELSE

Staten kan si opp avtalen dersom den ikke lar seg gjennomføre på grunn av EØS-avtalens statsstøtteregele eller at nødvendige stortingsvedtak ikke foreligger.

7 MELDINGER MELLOM PARTENE

Meldinger som skal sendes i henhold til denne Avtalen er å anse som sendt når de er sendt med telefaks eller e-post, og avsender har mottatt kvittering, til følgende adresser:

Statoil: Statoil ASA
Att: Tom Melbye Eide
Telefax: 51 99 00 50
E-post: statoil@statoil.com

Departementet: Olje og energidepartementet
Telefax: 22 24 95 65
E-post: postmottak@oed.dep.no

8 LOVVALG OG TVISTELØSNING

Partenes rettigheter og plikter etter Avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

Dersom det oppstår tvist i forbindelse med Avtalen, skal saken søkes løst ved forhandlinger. Fører forhandlinger ikke frem skal saken avgjøres ved de ordinære domstolene. Oslo Tingrett er verneeting.

* * *

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplar, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

* * *

**For Staten ved
Olje og energidepartementet**

For Statoil ASA
